

Til lovforslag nr. L 40

Folketinget 2013-14

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 28. november 2013

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af købeloven og forskellige andre love

(Ændringer som følge af forslag til ny forbrugerftalelov m.v.)

[af justitsministeren (Morten Bødskov)]

1. Ændringsforslag

Justitsministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 9. oktober 2013 og var til 1. behandling den 25. oktober 2013. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1540/2013 om gennemførelse af direktivet om forbrugerrettigheder. Justitsministeren sendte den 28. juni 2013 betænkningen til udvalget, jf. REU alm. del – bilag 343 (folketingsåret 2012-13). Betænkningen har været sendt i høring, og den 10. oktober 2013 sendte justitsministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af EL og LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Flertallet lægger stor vægt på balancen mellem hensynet til forbrugerne og til erhvervslivet, så der skabes så gode betingelser som muligt for den grænseoverskridende handel, herunder at der sikres ensartede regler for forbrugerftaler i hele EU.

Flertallet finder, at lovforslagene L 39 og L 40 inden for rammerne af forbrugerrettighedsdirektivet er udtryk for en sådan balance.

Flertallet er helt overordnet af den opfattelse, at den forelåede forbrugerftalelov er udtryk for en korrekt gennemførelse af forbrugerrettighedsdirektivet, som har til formål at

øge forbrugerbeskyttelsen i EU – særlig i forbindelse med aftaler, der indgås uden for den erhvervsdrivendes forretningssted og ved fjernsalg.

På baggrund af de bekymringer, som bl.a. Dansk Erhverv har givet udtryk for i en række henvendelser til udvalget, har udvalget fundet anledning til at få afklaret en række spørgsmål. Det drejer sig særlig om definitionen af bestillingskøb, værdiforringelse af returnerede varer og dokumentation for returnering af varer ved udnyttelse af fortrydelsesretten.

Bestillingskøb

For så vidt angår definitionen af bestillingskøb, noterer flertallet sig, at justitsministeren i besvarelsen af spørgsmål 3 har tilkendegivet, at begrebet »vare, som er fremstillet efter forbrugerens specifikation« skal forstås i overensstemmelse med direktivets artikel 2, stk. 4, hvorefter fremstillingen skal baseres på forbrugerens individuelle valg. Der er ikke med L 39 og L 40 tilsigtet nogen ændring af den gældende definition af bestillingskøb. Derimod fastsættes det med L 39, at der fremover ikke er fortrydelsesret, når der er tale om bestillingskøb. Bestillingskøb vil således efter lovforslaget fremover være helt undtaget fra fortrydelsesretten modsat i dag. Flertallet lægger også stor vægt på, at det af besvarelsen af spørgsmål 4 til L 39 fremgår, at en vare, der er fremstillet på baggrund af en særlig atypisk eller omfattende kombination af standardvalg, efter en konkret vurdering vil kunne anses for at være et bestillingskøb.

Henset til at fortolkningen af, hvornår der foreligger et bestillingskøb, er udslagsgivende for de rettigheder, der tilkommer forbrugeren, og de pligter, der pålægges den erhvervsdrivende, finder flertallet, at det er afgørende, at forståelsen af begrebet bestillingskøb er ens i hele EU. Flertallet noterer sig i den forbindelse, at justitsministeren i besvarelsen af spørgsmål 4 og 5 til L 39 har anført, at begrebet bestillingskøb i lyset af Kommissionens svar må forventes at blive tolket i overensstemmelse med den forståelse af begrebet, der er lagt til grund i det danske lovforslag L 39.

Værdiforringelse

For så vidt angår spørgsmålet om værdiforringelse af returnerede varer og spørgsmålet om, hvordan en forbruger må benytte en vare, som er omfattet af en fortrydelsesret, lægger flertallet afgørende vægt på, at forbrugeren som det klare udgangspunkt efter lovforslaget kun må håndtere varen, som forbrugeren ville have kunnet i en forretning.

Det følger samtidig af direktivet, at forbrugeren bevarer sin fortrydelsesret, selv om varen har været brugt mere, end forbrugeren ville have kunnet i forretningen, men at forbrugeren i disse tilfælde hæfter for værdiforringelsen. En korrekt gennemførelse af direktivet forudsætter, at denne bestemmelse gennemføres i dansk ret. Bestemmelsens sigte er – som anført af justitsministeren i besvarelsen af spørgsmål 10 til L 39 – at opnå en balance mellem forbrugers og den erhvervsdrivendes rettigheder og pligter ved udnyttelse af fortrydelsesretten. På den ene side skal forbrugeren have ret til at returnere varen og benytte sig af sin lovbestemte fortrydelsesret, uden at denne gøres illusorisk gennem den erhvervsdrivendes nidkære håndhævelse af kravet om, at genstanden skal leveres tilbage i samme stand. På den anden side skal udnyttelse af fortrydelsesretten ikke kunne ske på bekostning af den erhvervsdrivende i de tilfælde, hvor forbrugeren har valgt at tage varen i anvendelse. I sådanne tilfælde må forbrugeren betale for den værdiforringelse, som genstanden er blevet udsat for ved forbrugers brug. Flertallet bemærker, at det i første omgang er den erhvervsdrivende, der skal vurdere værdiforringelsen, og har noteret sig, at hvis varen er blevet håndteret på en måde, så den ikke har nogen værdi, vil forbrugeren ikke have krav på at få købesummen retur, jf. besvarelsen af spørgsmål 3 og 9 til L 39. Det er den generelle handelsmæssige værdi, der i den forbindelse er afgørende. Det spiller derimod ikke ind, om den erhvervsdrivende generelt bedriver salg med brugte varer. Fastlæggelsen af værdiforringelsen vil altid bero på en konkret vurdering.

Dokumentation for returnering

For så vidt angår spørgsmålet om, hvad der udgør tilstrækkelig dokumentation for, at forbrugeren har returneret varen, finder flertallet det centralt, at den erhvervsdrivende ikke med forslagene forpligtes til at betale penge tilbage til forbrugeren, hvis ikke der er tilstrækkelig dokumentation. Flertallet finder det i den forbindelse betryggende, at justitsministeren i besvarelsen af spørgsmål 2 til L 39 har anført, at det i første omgang er den erhvervsdrivende, der skal vurdere, om den fremlagte dokumentation er fyldestgørende, og at dette kommer an på en konkret vurdering. Hvis den erhvervsdrivende har konkrete grunde til at tro, at dokumentationen ikke er korrekt, kan denne derfor vælge at vente med at tilbagebetale købesummen til forbrugeren, indtil varen er kommet retur. Skulle det efterfølgende vise sig, at dokumentationen var korrekt, vil den erhvervsdrivende kunne blive forpligtet til at betale f.eks. renter til forbrugeren af købesummen for den tid, der er gået mellem modtagelsen af dokumentationen og modtagelsen af varen. Efter flertallets opfattelse er dette udtryk for en rimelig balance mellem hensynet til forbrugeren og hensynet til den erhvervsdrivende.

Standardfortrydelsesformularen

Særlig i forhold til brugen af standardfortrydelsesformularen og den erhvervsdrivendes pligt til at oplyse forbrugeren herom har flertallet noteret sig, at justitsministeren i besvarelsen af spørgsmål 1 til L 39 har henvist til, at en hjemmeside efter EU-Domstolens praksis ikke kan anses for at være et varigt medium. Flertallet bemærker i den forbindelse, at det med moderne kommunikationsteknologi som f.eks. e-mail og sms i øvrigt ikke kan anses for særligt byrdefuldt for den erhvervsdrivende at skulle fremsende standardfortrydelsesformularen til forbrugeren sammen med de øvrige oplysninger, der også skal gives forbrugeren på et varigt medium.

Et *mindretal* i udvalget (EL og LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Det er Enhedslistens medlemmer af udvalgets opfattelse, at alene det forhold, at lovforslag L 39 omsætter EU-direktivet om forbrugerrettigheder i forbindelse med fjernsalg til dansk lovgivning, gør, at EL ikke kan stemme for det. Og da det tilknyttede lovforslag, L 40, foretager en række ændringer i først og fremmest købeloven som følge af implementeringen af det nævnte EU-direktiv, kan EL naturligvis heller ikke stemme for dette lovforslag.

EL mener som udgangspunkt, at forbrugerrettigheder og forbrugerbeskyttelse i Danmark er et anliggende for Folketinget og ikke noget, som EU skal blande sig i eller bestemme over.

Det pågældende EU-direktiv, 2011/83/EU af 25. oktober 2011, er et totalharmoniseringsdirektiv med det formål at ensrette forbrugerrettighederne på fjernsalgsområdet fuldstændigt i alle medlemslande. Det tillader således ikke nationale afvigelser i lovgivningen, hvorfor en række af de indvendinger, kritiske bemærkninger og konkrete forslag til ændringer af lovforslaget, som fremgår af høringsnotatet, da også afvises, med henvisning til at det giver direktivet ikke mulighed for.

Med lovforslag L 39 og L 40 forpasser man samtidig muligheden for en mere gennemgribende og tiltrængt ændring af området for forbrugeraftaler og tilhørende forbrugerbeskyttelse, ikke mindst i købeloven, og dermed muligheden for at højne forbrugerbeskyttelsen i Danmark effektivt.

De ændringer af købeloven, som nu foretages med L 40 med baggrund i EU-direktivet om forbrugerrettigheder og lovforslag L 39, er helt utilstrækkelige i forhold til at give forbrugerbeskyttelsen i Danmark et løft.

Da der er tale om implementering af EU-lovgivning, endda et totalharmoniseringsdirektiv, vil EL stemme imod begge lovforslag. Forslagene vedrører områder, der rettelig burde være Folketingets kompetence.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *justitsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 2

1) Efter nr. 2 indsættes som nyt nummer:

»01. § 74, stk. 1, nr. 3, affattes således:

»3) at betaler eller den angivne modtager, førend der er foretaget levering af varen eller tjenesteydelsen, udnytter en aftalt eller lovbestemt fortrydelsesret.«

[Konsekvensændring]

Bemærkninger

Til nr. 1

Formålet med ændringsforslaget er at konsekvensændre den såkaldte »charge-back«-regel i § 74, stk. 1, i lov om betalingstjenester og elektroniske penge (om unkladelsen af at gennemføre en betalingstransaktion) som følge af den ændring af, hvordan fortrydelsesretten udnyttes, der følger af det samtidig fremsatte forslag til lov om forbrugeraftaler (L 39).

Efter den foreslåede bestemmelse i § 20, stk. 1, i forslag til lov om forbrugeraftaler (L 39) vil udnyttelse af fortrydel-

sesretten fremover kræve en utvetydig erklæring fra forbrugers side. Fortrydelsesretten vil derfor ikke længere kunne udnyttes, ved at forbrugeren blot undlader at modtage eller indløse en forsendelse fra den erhvervsdrivende, medmindre sådanne handlinger ledsages af en utvetydig erklæring om udnyttelse af fortrydelsesretten.

Forslaget til ændring af § 74, stk. 1, nr. 3, i lov om betalingstjenester og elektroniske penge tager sigte på at tydeliggøre, at den blotte unkladelse af at modtage eller indløse en forsendelse ikke længere kan udgøre en udnyttelse af fortrydelsesretten, sådan som den følger af forbrugeraftaleloven.

Bestemmelsen i § 74, stk. 1, nr. 3, i lov om betalingstjenester og elektroniske penge vil fortsat alene omfatte de tilfælde, hvor fortrydelsesretten udnyttes, førend der er foretaget levering. En betaler vil således ikke kunne påberåbe sig bestemmelsen, hvis varen eller tjenesteydelsen er blevet leveret. I disse tilfælde må betaler rette krav mod betalingsmodtager om tilbageførsel af beløbet og har således ikke krav på, at udbyderen (dvs. banken m.v.) tilbagefører beløbet.

Forslaget ændrer ikke på udbyderens pligt til at undlade at gennemføre betalingstransaktionen/tilbageføre beløbet, hvis varen eller tjenesteydelsen ikke er leveret, jf. § 74, stk. 1, nr. 2, i lov om betalingstjenester og elektroniske penge (der ikke foreslås ændret med lovforslaget).

Trine Bramsen (S) Poul Andersen (S) Mogens Jensen (S) Mette Reissmann (S) Ole Hækkerup (S) Rasmus Prehn (S)

Jeppe Mikkelsen (RV) Zenia Stampe (RV) Camilla Hersom (RV) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) fmd. Jonas Dahl (SF)

Pernille Skipper (EL) Johanne Schmidt-Nielsen (EL) Henning Hyllested (EL) Doris Jakobsen (SIU) Kim Andersen (V)

Preben Bang Henriksen (V) Inger Støjberg (V) Karen Jespersen (V) Jan E. Jørgensen (V) Karsten Lauritzen (V)

Kristian Pihl Lorentzen (V) Karsten Nonbo (V) Peter Skaarup (DF) Mette Hjermind Dencker (DF) Pia Adelsteen (DF)

Kim Christiansen (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Tom Behnke (KF) nfm.

Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	22	Siumut (SIU)	1
Radikale Venstre (RV)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	12	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 40

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra justitsministeren
2	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	1. udkast til betænkning
5	Ændringsforslag, fra justitsministeren
6	2. udkast til betænkning